

TUNTOSARVI

Nro 40 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti

Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin

Nro 40/1987

13. vuosikerta

KUSTANTAJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Heli Reinikainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Suomen Kuurosokeat ry.

Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki

puh. (90) 77041/213

SISÄLLYS

Käveleminen parantaa kuntoa	1
Ajankohtaista	2
Ulkomaiden sää	5
Valtion budjettiesitys vuodelle 1988	7
Konferenssi Ranskassa	9
Monitoimitalo on valmis	12
Elävä kieli uusintana televisiossa	12
Ilmoitukset	13
Nimipäiväonnittelut	15
Lastenkeskuksen syysterveiset	16

TUNTOSARVI

30.10.1987

Käveleminen parantaa kuntoa

Kirjoittanut Leevi Haverinen

«On todella virkistävää vielä kävellä yksin metsätiellä kepin kanssa. Kepillä tunnustelen tietä. En eksy, vaikka kävelen laajoja alueita kotini ympäristössä. Siinä 3 km päivässä ja toisina päivinä 4 km. Kunto on todella hyvä, kun kävelee joka päivä. Se on terveydellekin hyväksi. Lääkäri sanoi, että kuntokävely on reumalle todella hyvä asia. Jos pitempään makailee päivisin, niin alkaa tuntua kolotusta hartioissa. Kun vanhuus tulee, tahtoo reuma lisääntyä.»

Näin kirjoitti Leevi Haverinen Tuntosarven toimitukselle. Kiitos Leeville kirjeestä. Hyvää kuntoa ja mukavia uikoihetkiä kaikille lukijoille!

AJANKOHTAISTA

Arkkiatri Arvo Ylppö täytti 100 vuotta

Arvo Ylppö täytti 100 vuotta tiistaina 27.10. Syntymäpäivää juhlittiin Finlandia-talolla Helsingissä. Tilaisuudessa Arvo ja Lea Ylppö Säätiö luovutti varat lastenneurologian professuuriin. Säätiö on toiminut vasta 18 kuukautta. Jo nyt se lahjoitti Helsingin yliopistolle 1.560.000 markkaa.

Arkkiatri Arvo Ylppö kohotti maljan elämälle, uudelle professuurille ja sydämellisille lahjoittajille. Heitä oli kaikkiaan 19.676 henkeä.

Lastenneurologian professuuri saadaan todelliseen tarpeeseen. Joka vuosi ilmenee synnynnäisiä ja myöhemmin lapsuusiässä syntyviä hermoston vammoja 2000.

Virka täytetään 1.8.1988.

Arvo Ylppö on pitkän ja ansiokkaan uransa (hän on lääkäri) alusta asti ollut kiinnostunut lasten hermoston vammojen ja sairauksien tutkimuksesta.

Lähde: Ilta-Sanomat 26.10.87

Suomi on esillä Tukholmassa

Helene Scherfbeckin taidenäyttely

Suomalainen taiteilija Helene Scherfbeck lumooa (=

ihastuttaa) parhaillaan Tukholman asukkaita. Taiteilija eli vuosina 1862-1946. Vasta nyt hänen taulujaan ymmärretään. Monien mielestä hän kuuluu maailman eturivin (= parhaimpiin) taiteilijoihin. Scherfbeckin töitä on esillä Tukholmassa Waldemarsudde-nimisessä linnassa. Rakennus oli aikoinaan taiteilijaprinssi Eugenin koti.

Edellinen suuri Helene Scherfbeck -näyttely oli Tukholmassa 50 vuotta sitten. Taiteilija oli silloin 75-vuotias. Hänen töistään ei aina ole pidetty. Hän eli köyhänä, arkana ja sairaana. Kova arvostelu haavoitti häntä syvästi ja hän alkoi maalata vain itselleen. Taulunsa hän piti piilossa.

Näyttely tulee Suomeen vuonna 1990, kun Ateneumin korjaustyöt ovat valmistuneet.

Suomalainen muoti näkyy katukuvassa

PUB-tavaratalossa on Suomi-viikot ja Drottningsgatan on koristettu Suomen lipuilla. Kaupoissa on suomalaisia vaatteita tarjolla runsaasti.

Suomi vie Ruotsiin paljon vaatteita myytäväksi. Se on Suomen tärkein tekstiilien (= vaatteiden) vientimaa.

Suomalais-ruotsalainen kauppakamari piti muotinäytöksen seurapiirirouville ja diplomaattikunnan edustajille sekä toimittajille. Turkit ja mokkanahasta valmistetut astu kiinnostivat eniten.

Lähde: Ilta-Sanomat 16.7.87

Ruotsin kokoomus: Kirkko on erotettava valtiosta

Ruotsin kokoomuksen puoluekokous hyväksyi kannanoton, jonka mukaan Ruotsin kirkko on erotettava valtiosta. Puoluekokous pidettiin lauantaina 24.10. Päätös oli vastoin puoluejohtajan kantaa (= mielipidettä). Sitä halusivat varsinkin kokoomuksen nuoret.

«Suomen kokoomus ei pidä kysymystä ajankohtaisena», sanoi puolueen puheenjohtaja Ilkka Suominen. Mutta myös Suomessa kokoomuksen nuorisjärjestö ehdottaa kirkon ja valtion eroa seuraavassa puoluekokouksessa.

Peinteisesti on kirkon ja valtion eroa vaatinut Suomessa vasemmisto.

Lähde: Ilta-Sanomat 24.10.

Helsingin Sanomat 25.10.

Isänpäivä on 8.11.

Isät ovat hemmottelun kohteena marraskuun toisena sunnuntaina. He saavat lahjoja ja halauksia. Lahjat ei tarvitse olla ongelma, sillä halauksesta pitävät kaikki. Huokea ja herkullinen lisä on kermakakku.

Vielä eivät kauppiat ole mainostaneet lehdissä isänpäivä-ideoitaan. Tavallisimpia ehdotuksia ovat olleet solmio, tohvelit, kirjat ja partavedet.

Ulkomaiden sää maanantaina 26.10.

Amsterdam	+13	Palermo	+26
Ateena	+22	Palma de Mallorca	+29
Bangkok	+29	Pariisi	+9
Beirut	—	Peking	+12
Belgrad	+19	Praha	+8
Berliini	+8	Reykjavik	+4
Budapest	+12	Rhodos	+24
Buenos Aires	+16	Rooma	+24
Dublin	+12	Singapore	+29
Frankfurt am Main	+10	Sotshi	+16
Geneve	+14	Sydney	+17
Istanbul	+17	Tallinna	+4
Kööpenhamina	+10	Tel Aviv	+24
Las Palmas	+19	Tokio	+14
Leningrad	+3	Tukholma	+7
Lissabon	+16	Tunis	+31
Lontoo	+12	Vancouver	+10
Los Angeles	+17	Varna	+18
Madrid	+18	Varsova	+10
Malaga	+21	Venetsia	+18
Miami	—	Wien	+11
Montreal	+4	Zu04rich	+16
Moskova	+2		
New York	+12		
Nizza	+22		
Oslo	+7		

Valtion budjetti-esitys vuodelle 1988

- Sosiaali- ja terveystalvveluja kehitetään
 - Toimeentuloturva kehitetään
- Pääpaino on perheissä.

Sosiaalibudjetti vuodelle 1988 kasvaa 2,7 prosenttia tämän vuotisesta. Valtion sosiaalimenojen osuus on ensi vuonna 27,8 prosenttia.

Uudistukset lyhyesti: Sosiaali- ja terveydenhuolto saa lisää työntekijöitä 290. Määrää nostaa lyhentynyt työaika ja sepelvaltiokirurgian virat.

Lapsilisää korotetaan 13 prosenttia. Lasten kotihoidon maksukausi pitenee. Äitiysavustusta ja elatustukea nostetaan. Sairaalan lapsen hoitoavustusten saajia lisätään. Uusien päiväkotien rakentamista nopeutetaan. Pienten lasten vanhempien työajan lyhentämistä valmistellaan.

LAPSIPERHEIDEN TUKI

Lapsilisät

Lapsilisät nousevat 1.10.1988. Nousu on 13 %. Alle kolmivuotiaiden ylimääräinen lapsilisä säilyy ennallaan.

Lapsilisien määrät ovat korotusten jälkeen seuraavat:

	1.10.87 lähtien mk/v	1.10.88 lähtien mk/v	korotus mk/v	mk/kk
1. lapsi	2.236	2.527	291	24
2. lapsi	2.592	2.929	337	28
3. lapsi	3.348	3.783	453	36
4. lapsi	4.356	4.922	566	47
5. lapsi	5.252	5.935	683	57
alle 3-v.	1.284	1.284	—	—

Esimerkki:

Joissakin perheissä on kaksi lasta. Toinen lapsi on alle 3-vuotias. Perhe saa lapsilisää korotusten jälkeen yhteensä 6.740 mk vuodessa (= 1.284 mk + 2.929 mk + 2.527 mk). Kuukaudessa korotus on 52 mk (= 24 mk + 28 mk).

Lapsilisää harkitaan uudelleen vuoden 1989 tulo- ja menoarviossa kokonaisverouudistuksen yhteydessä.

Lasten kotihoidon tuki

1) Maksukausi pitenee kolme kuukautta, jos perheessä on vain yksi lapsi. Maksukausi päättyy, kun lapsi täyttää 1 vuoden ja 9 kuukautta.

2) Maksukausi pitenee kuusi kuukautta, jos perheessä on kaksi lasta. Maksukausi päättyy, kun nuorempi lapsista täyttää kolme vuotta.

Pidennyksiin ovat oikeutettuja (= pidennyksen saavat) ne perheet, joiden vanhempainrahakausi päättyy 1.1.1988 tai sen jälkeen. Kotihoidon tukeen varataan ensi vuodelle 540 miljoonaa markkaa valtion varoja.

Äitiysavustus

Äitiysavustus nousee 1.1.1988 nykyisestä 580 markasta 610 markkaan. Korotus turvaa pakkauksen sisällön ja laadun säilymisen ennallaan.

Kokonaismääräraha (= se raha, jonka valtio koko vuonna käyttää äitiysavustuksiin) pienenee, sillä avustusten saajia on vähemmän kuin ennen.

Määräraha pienenee 380.000 markkaa eli 44,6 miljoonaan markkaan.

Elatustuki

Elatustuki nousee 1.1.1988.

Yksinhuoltajalle maksettava täysimääräinen elatustuki nousee 50 mk kuukaudessa eli 17 %. Tuki on vuoden alusta 454 mk kuukaudessa. Osittainen elatustuki nousee 30 mk. Sen määrä on vuoden alusta 368 mk kuukaudessa.

Osittaista elatustukea maksetaan avio- tai avoliitossa eläville yksinhuoltajille.

Sairaalan lapsen hoitoavustus

Alle 6-vuotiaiden lasten vanhemmat saavat 1.2.1988 lähtien avustusta sairaalan lapsen hoitoon osallistumisesta. Nykyisin tukea saavat alle 5-vuotiaiden lasten vanhemmat.

Avustuksiin käytettävä määräraha kasvaa 7,9 miljoonaa markkaa eli 18 miljoonaan markkaan asti.

Vanhempainrahakausi

Joskus syntyy perheisiin kaksoset, kolmoset (kolme

lasta) tai useampia lapsia kerralla. Näiden perheiden vanhempainrahakausi pitenee 60 päivää, jos laskettu synnytysaika on 1.4.1988 jälkeen. Vanhempainrahakausi pitenee siten nykyisestä 263 arkipäivästä 32 arkipäivään.

Päivähoito

Päivähoitopaikkoja lisätään ensi vuonna 7.000. Päivähoitomaksut nousevat 1.8.1988 noin 3 % ja maksuluokitus uusitaan. Uudistusten jälkeen päivähoitomaksut saattavat nousta enemmän kuin 3 % tai vähemmän kuin 3 % joissakin perheissä.

Jatkuu seuraavassa numerossa:

Konferenssi Ranskassa

Elokuussa Ranskassa järjestettiin yhdeksäs kansainvälinen I.A.E.D.B.:n konferenssi. Nämä kirjaimet tulevat sanoista International Association for Education of Deaf-Blind. Suomeksi I.A.E.D.B. tarkoittaa kansainvälistä kuurosokeitten opetuksen yhdistystä.

Tähän yhdistykseen voivat kuulua kaikki ne henkilöt, jotka työskentelevät kuurosokeitten kanssa esimerkiksi tarhoissa, peruskouluissa, ammatillisissa kouluissa ja jatko-opetuksessa sekä palvelutaloissa.

ja ryhmäkodeissa. Lisäksi siihen on liittynyt työntekijöitä eri maiden kuurosokeitten yhdistyksistä. Viime vuosina myös kuurosokeitten lasten ja nuorten vanhemmat ovat pyrkineet aktiivisesti mukaan toimintaan.

Suomesta konferenssiin osallistui neljä edustajaa: Alli Leppälä ja Helena Ponkala Näkövammaisten ammattikouluista ja Leo Turunen ja Marja-Leena Saari-
nen Lasten keskukselta.

Konferenssi järjestettiin Ranskassa, koska kuurosokeitten tilanteeseen haluttiin parannusta. Konferenssissa olikin mukana Ranskan sosiaali- ja opetusministerit. Näin korkealta taholta luvattiin kaikki mahdollinen taloudellinen tuki Ranskan kuurosokeiden opetuksen ja kuntoutuksen edistämiseksi.

Konferenssin ohjelma koostui luennoista, näytellyistä ja filmiesityksistä. Keskeisimpinä aiheina olivat kuurosokeitten kommunikaatio ja opetusmenetelmät sekä kuurosokeitten ammatillinen koulutus. Tärkeimmäksi keskusteluteemaksi muodostui aihe, jolle annettiin nimi: Kuurosokeitten elinikäinen opetus ja kuntoutus. Monissa maissa, kuten meilläkin, paneudutaan kuurosokeitten ammatillisen koulutuksen kehittämiseen ja laajentamiseen. Samanaikaisesti on myös huolehdittava ammatillisen koulutuksen jälkeen tulevasta koulutuksesta. Jokaisella kuurosokealla tulisi olla myös halutessaan mahdollisuus elinikäiseen kommunikaatio- ja mobilitytaitojen parantamiseen ja ammatillisten taitojen kehittämiseen jatkokoulutuksella. Jatkuvan koulutuksen tulisi luontevasti toimia yhdes-

sä palvelutalojen ja ryhmäkotien kanssa.

Jo edellisessä konferenssissa perustettiin Usher syndroomaa tutkiva komitea, joka on jo kokoontunut useita kertoja. Tämä komitea kokoaa uusimman tiedon Usher-syndroomasta ja välittää sitä edelleen ympäri maailmaa. Skandinavian maat ovat keskeisessä asemassa hankittaessa tietoa ja tehtäessä tutkimusaloitteita. Tässä konferenssissa perustettiin uusi työryhmä, joka perehtyy kuurosokeitten apuvälinetilanteeseen.

Seuraava konferenssi neljän vuoden kuluttua pidetään Ruotsissa. Silloin on hyvä tilaisuus esitellä sitä kuinka Suomessa on järjestetty kuurosokeitten kuntoutus- ja opetus, ammatillinen koulutus, asuminen ja työhön sijoittuminen. Toivonkin, että mahdollisimman moni alalla työskentelevä pääsisi mukaan. Erityisesti toivon nuorten kuurosokeitten vanhempien osallistuvan konferenssiin.

Kansainvälinen konferenssi on työntekijälle antoisaa. Aina löytää mallia tai ehdotuksia oman työn kehittämiseksi ja samalla myös kuurosokeitten asioiden ajamiseksi.

Monitoimitalo on valmis

Kuurojen Liiton henkilökuntaa on vaikea tavoittaa lokakuun ja marraskuun vaihteessa. Muutto Espoosta Haagaan sekoittaa palvelua parin viikon ajan, kerrotaan viimeisessä Kuurojen lehdessä nro 16/87.

Kuurojen Liiton uusi osoite on: PL 57, 00401 Helsinki. **Monitoimitalon keskuksen puhelinnumero on 90/58 031.** Se välittää sekä tavallisia että tekstipuheluita. Jokaisessa talon tekstipuhelimessa on myös suora numero. Numerot ovat selvillä piakkoin.

Monitoimitaloon muuttavat: Kuurojen Liitto, Kuulonhuoltoliitto, Kuurojen Huoltokotisäätiö, Helsingin Kuurojen Yhdistys, Kuurojen Maailmanliitto, Suomen Kuurojen Urheiluliitto ja Kuulovammaisten Lasten Vanhempain Liitto.

Kuurojen Kansaopiston syyslukukausi alkaa monitoimitalossa 12.11.87. Opiston rehtoriksi on valittu FK Pirkko-Leena Koponen Inkeroisista (FK = filosofian kandidaatti).

Elävä kieli uusintana televisiossa

Sunnuntaina 8.11. alkaa uusintaesityksenä viittoma-kielen opetusohjelma «Viito elävästi». Sarjaa esitetään aina sunnuntaisin aamupäivällä. Siihen kuuluu kuusi puolen tunnin ohjelmaa.

Ohjelma sai radio- ja televisio-opetuksen kehittämisrahaston kunniamaininnan viime keväänä. Käsikirjoituksen on tehnyt toiminnanjohtaja Liisa Kauppinen. Ohjelman juontaa Markku Jokinen.

Ilmoitukset

Kuopion kuurosokeiden kerho: Huomio!

Siilinjärven retki on peruutettu. Kokoonnumme noi maalisti maanantaina 9.11. kello 12.00 kerhohuoneessa, Kuninkaankatu 23 A.

Viimeistään kerhossa on ilmoitauduttava ja maksettava osanottomaksu Savonian jouluaterialle. Jouluateria on maanantaina 7.12. Aterian hinta on 6 mk.

Aluesihteeriksi Hilikka Yli-Penttilä on toimistossaan Kaajanissa torstaina 5.11. kello 12.00-16.00. Paikka: Alvola-koti. Puhelin: 986/29 983.

Palvelutalo televisiossa

TV 2 kävi kuvaamassa Tampereen palvelutaloa. Toimittajat haastattelivat vt. johtajaa Päivi Almia ja kahta palvelutalon asukasta: Päivi ja Eero Rantataloa. Haastattelut esitetään televisiossa tammikuun 8. päivänä ohjelmassa «Tuntuuko tutulta». Kelloaikaa ei vielä tiedetä.

TV 2:n vierailu liittyy Näkövammaisten Keskusliitto ry:n Annansilmä-keräyksen tulosten esittelyyn.

Vaasan kerho kokoontuu torstaina 5.11. kello 18.00. Paikka: Vaasan toimintakeskus. Osoite: Hovioikeudenpuistikko 20 B.

Tervetuloa!

Inga Lassfolk

Wasa-krätsen träffas om torsdag 5.11. klockan 18.00. Plats: Wasa's aktivitetcentrum. Adress: Hovrättsesplanaden 20 B. Välkommen!

Inga Lassfolk

Pistekirjoituksen etäopiskelun kokeilu alkaa ensi vuonna

Ensi talvena kokeilee Näkövammaisten Keskusliitto ry. pistekirjoituksen etäopiskelua. Kokeilussa on mukana 11 koehenkilöä ja 11 koulutettua etöohjaajaa.

Yleiseen käyttöön kurssi valmistuu vasta vuoden kuluttua. Kurssin tarkoitus on turvata kaikille halukaille ohjattu pistekirjoituksen opetus. Etäopiskelussa eivät asuinpaikka tai muut ulkoiset olosuhteet haittaa osallistumista.

Lisätietoja kurssista antaa Pirkko Kärkkäinen, puh. 90/7704 257 tai Mirja Heikkilä, puh. 90/7704 276. Molemmat työskentelevät Näkövammaisten Keskusliitto ry:ssä.

Kuulonäkövammaisten kuulokojeen käyttäjien kurssi

Aika: 30.11.-5.12.1987

Paikka: Kuulonhuoltoliitto, Kopolan kurssikeskus Kuhmoinen.

Kurssi järjestetään yhteistyössä Kuulonhuoltoliiton kanssa. Kurssilla saa opetusta kuulokojeen käytöstä ja kuulovammaisten apuvälineiden käytöstä. Lisäksi ohjelmassa on puheterapiaa, keskustelua ryhmässä ja kahdenkesken.

Nimipäiväonnittelut

Viikko 45 on ensimmäinen marraskuun viikko. Silloin juhlivat: Topi, Topias, Terho, Hertta, Reima, Kustaa Aadolf, Taisto ja Aatos.

Perjantaina 6.11. vietetään ruotsalaisten päivää. Sunnuntai 8.11. on isänpäivä.

Ruusuiset onnittelut!

Syysterveisiä lastenkeskuksen työntekijöiltä

Eija Mukkulainen
kuntoutusohjaaja ja
erikoistoimintaterapeutti

Leena Kalilainen
vs. hoitaja

Kirsi Makkula
hoitaja

Timo Halonen
hoitaja

Leo Turunen
vt. johtaja
sosiaalityöntekijä

Harri Tuomi
vs. kuntoutusohjaaja
toimintaterapeutti

Tarja Savolainen
yöhoitaja

Vuokko Kylmälahti
yöhoitaja

Lea Vääntinen
sihteeri

Anne Kinnunen
hoitaja

Salli Ahonen
siistijä

Elina Lehtinen
vs. kuntoutusohjaaja
psykologi